

Kinnitatud direktori käskkirjaga ÕK 1-2/19 29.10.2014

HEV õpilaste tugisüsteemid Lähte Ühisgümnaasiumis (kooli õppekava LISA).

1. HEV õpilased LÜG – s

(1) Hariduslike erivajadustega on õpilane, kelle eriline andekus, õpiraskused, terviserike, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õppes eemal viibimine või kooli õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas (õppevahendid, õpperuumid, suhtluskeel, sealhulgas viipekeel või muud alternatiivsed kommunikatsioonid, tugipersonal, spetsiaalse ettevalmistusega pedagoogid ja muu selline) või taotletavates õpitulemustes PGS § 46 (1).

2. Põhikooli õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted

(1) Hariduslike erivajadustega õpilaste õppe korraldamise põhimõtted sätestatakse kooli õppekavas ja HEV õpilastele suunatud dokumendis.

Direktor määrab isiku, kelle ülesandeks on haridusliku erivajadusega õpilase õppe ja arengu toetamiseks vajaliku koostöö korraldamine tugispetsialistide, andekate õpilaste juhendajate ja õpetajate vahel ehk haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija PGS § 47 (2),(3).

(2) Õpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajaduse korral kohandavad õpet õpilase vajaduste kohaselt. Õpilase võimete ja annete arendamiseks tuleb põhikoolis selgitada välja õpilase individuaalsed õpivajadused, valida sobivad õppemeetodid ning korraldada vajaduse korral diferentseeritud õpet. Kool tagab õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendava pedagoogilise juhendamise väljaspool õppetunde. Ainekonsultatsioonides aidatakse õpilasel ületada tekkinud raskusi. Konsultatsioonide ajad on kooli kodulehel.

(3) Sõltuvalt õpilase hariduslikust erivajadusest võib kool teha talle muudatusi või kohandusi õppeajas, õppe sisus, õppeprotsessis, õppekeskkonnas või taotletavates õpitulemustes. Nende muudatuste tegemisse kaasatakse õpilase vanem. Kui muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes riikliku või kooli õppekavaga, tuleb muudatuste rakendamiseks koostada individuaalne õppekava.

(4) Kui individuaalse õppekavaga ettenähtud muudatused ja kohandused ei võimalda riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemusi saavutada, on õppekava muutmine lubatud nõustamiskomisjoni soovitusel ning rakendatakse individuaalne õppekava nõustamiskomisjoni soovitusel PGS § 18.

(5) Haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel kasutatakse pedagoogilis-psühholoogilist hindamist, erinevates tingimustes õpilase käitumise korduvat ja täpsemat vaatlust, õpilast ja tema kasvukeskkonda puudutava lisateabe koondamist, õpilase meditsiinilisi ja logopeedilisi uuringuid PGS § 46 (3).

(6) Andekate õpilaste väljaselgitamisel lähtutakse aineõpetajate tähelepanekutest edukast, silmapaistvast toimetulekust vastavas aines või heade tulemuste saavutamisest üleriigilistel või riiklikel aineolümpiaadidel, konkurssidel, võistlustel PGS § 46 (2).

(7) Kool nõustab vajaduse korral õpilase vanemat õpilase arengu toetamises ja kodus õppimises.

(8) Kui eesti õppekeelega koolis õpib eesti keelest erineva emakeelega õpilane, võib kool õpilase vanema nõusolekul eesti keele õpet korraldada «Eesti keel teise keelena» ainekava alusel.

(8) Eestis vähem kui kolm aastat elanud õpilase puhul võib lapsevanema taotlusel loobuda B-võõrkeele õppest.

(9) Hariduslike erivajadustega õpilaste õppe toetamiseks kasutatakse vaba tunniressurssi.

(10) HEV õpilaste hindamise põhimõtted.

- 1) õppevara ja töökorralduste jõukohastamine,
- 2) abistavate vahendite kasutamine,
- 3) õpetaja vahetu juhendamise osakaal.

Hindamisel arvestatakse individuaalsete hindamiskriteeriumite (diferentseeritud hindamine) ja nende väljatöötamise ning rakendamiseega.

(11) HEV põhikoolilõpetaja eksamineerimine.

Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel vastavalt „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse” § 30 lõike 2 alusel haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.

Haridusliku erivajadusega õpilasele, kellel käesolevas määruses sätestatud tingimustel kooli õppekavaga või nõustamiskomisjoni soovitusel individuaalse õppekavaga on vähendatud või asendatud käesolevas määruses sätestatud taotletavaid õpitulemusi, on lõpetamise aluseks kooli või individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutus.

3. Tugimeetmete rakendamise mõjususe hindamine.

(1) Meetmete rakendamise perioodil jälgivad õpilasega tegelevad õpetajad, tugispetsialistid õpilase arengut ja toimetulekut.

Meetmete rakendamise tulemuslikkuse hindamiseks kirjeldavad kõik meetmete rakendamisel osalenud õpetajad ja tugispetsialistid vähemalt kord poolaastas õpilase toimetulekut ja esitavad

omapoolsed soovitusel. Selleks esitab aineõpetaja koostöös tugispetsialistidega poolaasta lõpus HEV analüüsi, milles tuuakse välja:

- õpilasele määratud tugisüsteem (nt IÕK, ainekonsultatsioonid vms);
- rakendatud tugisüsteemi mõjus (eesmärkide täitumine/mittetäitumine ja põhjused);
- õpetaja ettepanek edasiseks rakendatavate tugiteenuste osas.

(2) Meetmete rakendamise perioodi lõpul hindab tugispetsialistide meeskond koostöös õpetajatega meetmete tulemuslikkust ning teeb ettepanekud vanemale ja vajaduse korral direktorile edasisteks tegevusteks:

- * meetmete rakendamise lõpetamine;
- * meetmete rakendamise jätkamine samal või tõhustatud viisil;
- * meetmete vahetamine või muu meetme lisamine;
- * täiendavate uuringute teostamine,
- * eriarsti, erispetsialisti või nõustamiskomisjoni poole pöördumise soovitamine.

(3) Õpilase arengu hindamisega tegelevad enesehindamise käigus kõik õpetajad ja tugipersonal. Õpetajad analüüsivad ennast õppeaasta analüüsis õppija arengu ja õppeprotsessi hindamise aspektist. Õpilased hindavad oma arengut süsteemselt arenguveestluse käigus. Lapsevanemad on arenguveestluste kaudu kaasatud oma lapse arengu hindamisse.

4. Õpilase arengu jälgimine ja toetamine.

(1) Õpilase arengu jälgimisega tegelevad aineõpetaja, klassijuhataja, õppejuht, lapsevanem, tugispetsialistid, kooli töötajad.

(2) Tugisüsteemi kuuluvad sotsiaalpedagoog, HEV-koordinaator, psühholoog, logopeed, õpiabirühma õpetajad ja tugiisik/abiõpetaja.

Spetsialistide ülesanded.

➤ *Sotsiaalpedagoog*

Sotsiaalpedagoogi töö põhieesmärgiks on koolikohustuse mittetäitmise ja põhihariduseta koolist väljalangemise ennetamine.

- koolis ilmnevate sotsiaalsete probleemide ennetamine ja lahendamine,
- käitumis- ja õpiprobleemidega õpilaste sotsiaalse tegevusvõime ja toimetuleku toetamine;
- ilmnevate sotsiaalsete probleemide puhul nõustab ja toetab õpilast ja tema vanemaid;
- nõustab õpetajaid uute käitumisviiside ja probleemilahenduste leidmisel, muutmaks kooli kui arengukeskkonda soodsamaks nii õpilaste kui ka õpetajate endi jaoks;
- teeb koostööd teiste haridus- ja meditsiini asutuste ning sotsiaalhoolekandesüsteemiga, suunates õpilasi vajadusel sinna abisaamiseks;
- uurib riskigruppi kuuluva õpilase probleemi ja lähikeskkonda olemasolevate ressursside leidmiseks ning riskide väljaselgitamiseks.

➤ *Psühholoog*

Koolipsühholoogi töö eesmärgiks on haridusasutustes õppivate laste arengu toetamine koostöös lapsevanemate ja haridustöötajatega, kaasates vajadusel teiste erialade spetsialiste. Lapse arengut mõjutavate tegurite hindamine (testimine, vaatlemine, intervjuerimine, hindamistulemuste analüüsimine), nõustamine, konsulteerimine, koostöö lapsevanemate ja teiste spetsialistidega,

Nõustab õpilasi individuaalselt ja grupiviisiliselt abistades:

- valikute ja otsuste tegemisel;
- eneseteadvuse kujunemisel;
- isikliku elu ja õppetööga seotud probleemide lahendamisel;
- suhtlemisoskuste omandamisel;
- enesehinnangu korrigeerimisel;
- kriisisituatsioonist väljatulemisel (vastava väljaõppe olemasolul);
- emotsionaalsete ja õppimisega seotud probleemide korral,

Osaleb last ümbritsevas koostöövõrgustikus ja suunab vajadusel õpilase teiste spetsialistide poole.

Nõustab lapsevanemaid selgitades neile lapse õppimist ja käitumist mõjutavaid tegureid ning abistades uute kasvatusvõtete ja lahenduste leidmisel lapse normaalse isiksusliku arengu toetamisel ning oma igapäevaelu ja kohustustega toimetulemisel.

➤ *Eripedagoog - kõneravi õpetaja*

Logopeedi töö eesmärgiks on kommunikatsioonivõime – suulise ja kirjaliku kõne loome ja mõistmisoskuse ning mitteverbaalse suhtlemise parandamine ja/või arendamine.

- logopeedilist abi vajavate õpilaste uurimine ja välja selgitamine,
- kõnepuute ennetamine (preventsioon);
- kõnepuute kõrvaldamine, leevendamine või kompenseerimine;
- individuaalne õpilaste logopeediline nõustamine,
- õpetajate abistamine lahenduste leidmisel õpilase logopeediliste probleemide korral,
- viib läbi kõneravi (häälikuseade, kõne korrigeerimine, üldine kõnearendus),
- korraldab koostööd oma koolisiseses tugiteenuste meeskonnas,
- nõustab õpetajaid korrektsioonitöö osas,
- koostöö lastevanemate ja teiste haridus- ja meditsiinasutustega, sotsiaalhoolekande spetsialistidega,
- arendab õpilaste tunnetustegevust,
- koostab logopeedilist abi vajavatele lastele õppematerjalid.

- *HEV- koordinaator* – juhendab ja toetab õpetajat haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel, teeb ettepanekuid õpetajale, vanemale koolis pakutavate õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks; täiendavate uuringute läbiviimiseks, tehes selleks koostööd õpetajate ja tugispetsialistidega.

Nõustab/abistab õpilast:

- õpilaste erivajaduste kirjeldamine ja dokumenteerimine, õpilaste edu ja saavutuste jälgimine (nt IÕK koostamine) ja õpilase juhendamine;
- hindab õpilase eriõpetuslikke vajadusi seoses õppetööga;
- otsib koostöös õpetaja, spetsialistide ja lapsevanemaga lahendusi probleemidest ülesaamiseks.

Nõustab/abistab õpetajaid:

- õpilastele individuaalse õppekava koostamisel,
- HEV õppetöö korralduse alal,
- õpiabi läbiviimisega seotud küsimustes,
- HEV lastele sobiva ja õppekavale vastava õppematerjali valimisel, kohandamisel ja/või koostamisel ning sobiva arengukeskkonna leidmisel;

- Õpiabirühma õpetaja/abiõpetaja -

- märkab õpiraskusi, algatab sekkumisi,
- kohandab õppematerjale jõukohasemaks,
- korrigeerib tunnetustegevust (tähelepanu, taju, mälu ja mõtlemine),
- aitab ületada ainealaseid raskusi ainetunnis ja vajadusel õpiabirühma tunnis (I–III kooliaste),
- õpetab LÕKi alusel õppijaid

(3)HEV laste õpetamise eelduseks on probleemi märkamine, uurimine ja kirjeldamine. Vajadusel nõustamine, sh vajaliku õpiabi soovitamine. Viimasena sekkumine (lapse tasemest lähtuvalt õpetamiseks vajalike tingimuste loomine, sh õpetuse jõukohastamine).

(4)HEV õpilasele rakendatud meetmed dokumenteeritakse haridusliku erivajadustega õpilase arengu ja toimetuleku jälgimiseks koostatud *individuaalse arengu jälgimise kaardil*. (PGS §48 (6)).

(5)*Õpilase individuaalse arengu jälgimise kaart (ÕIAJK)*. (Lisa 1)

Probleemide ilmnemisel avatakse õpilasele klassijuhataja ettepanekul ÕIAJK, mis koosneb kolmest tasandist.

Kaardi I tasandil on kirjas õpilase üldandmed, põhjus kaardi avamiseks, õpilase pere- ja õpilugu. II tasandil toimub töö õpilase individuaalsuse märkamise ja esmase toetamisena, sh õppetöö individualiseerimine tunnis, õpetaja tunniväline lisatöö. Koostöö aineõpetajatega ja lapsevanema(te)ga.

Selgitatakse välja õpilase vajadused kooli tugispetsialistide poolt ja eriabi võimalused kooli tasandil. Kajastub lapse- ja lapsevanema arvamus ning kokkulepped õpetajaga. Pedagoogilised soovitusel vanemale edasiseks tegevuseks lapsega kodus.

III tasand Klassi- ja aineõpetajate tähelepanekud ja soovitusel; logopeedilise-ja psühholoogilise uuringu tulemused; teiste spetsialistide arvamusel/soovitusel ja laspevanema arvamus. Koostatakse kokkuvõte ja ettepanekud täiendavateks koolivälisteks uuringuteks (nt Nõustamiskomisjonile, TÜ Tartu Psühhiaatriakliinikule).

5. Koolisisesed tugieenused.

(1) *Õpiabirühm* – põhiharidust omandavatele õpilastele eripedagoogilise või logopeedilise abi osutamiseks – rühmatäitumuse piinormiga 6 õpilast PGS § 51 (1). Määratakse õpilane, kellel on õpiraskused, käitumisprobleemid, puudulikud hinded vms.

LÜG-s toimuvad õpiabirühma tunnid I – III kooliastmes. Õpiabirühma määratakse õpilane vanema nõusolekul, juhul kui sõnalised hinnangud mingis õppeaines näitavad pidevat madala toimetuleku taset ja/või negatiivseid tulemushindeid.

Õpilane viiakse õpiabirühma aineõpetaja ja tugispetsialistide ettepanekul, mis kinnitatakse tugiõppetooli koosolekul.

Õpiabitunnid toimuvad vastava ainetunni ajal, milles õpilasel täheldatakse raskusi. Vajadusel viiakse tunde läbi ka peale õppetunde.

Kool teavitab vanemat kirjalikult õpilase õpiabirühma määramisest.

Õpilasel või vanemal on õigus teavitada kooli kirjalikult, et ta pole nõus õpiabirühma kohaldamisega.

Nimetatud keeldumise esitamisel õpilast õpiabirühma vastu ei võeta.

Õpiabirühmas viib tegevusi läbi eripedagoog või eripedagoogilise täienduskoolituse läbinud õpetaja. Õpiabirühma võib moodustada erinevate klasside õpilastest.

➤ *Õpiabirühma tundides:*

- arendatakse tunnetusprotsesse, mõtlemist, tähelepanu, mälu,
- korrigeeritakse eripedagoogiliste võtete abil õpioskusi ja õpivilumusi,
- parendatakse ainealaseid teadmisi,
- korrigeeritakse kõne-ja keelepuudeid ja arendatakse suulist ja kirjalikku kõnet lähtuvalt puude mehhanismist või olemusest;
- arendatakse sõnavara ja eneseväljendusoskust,
- kujundatakse ja arendatakse sotsiaalseid oskusi

(2) *Individuaalne õppekava* – määratakse õpilasele, kellel on erivajadus vastavalt PGS paragrahv 46 lg.1

Kool võib teha õpilast, õpetades muudatusi või kohandusi õppeajas, õppesisus, õppeprotsessis ja õppekeskkonnas. Kui muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine, võrreldes kooli õppekavaga või riiklikes õppekavades sätestatud õpitulemuste vähendamine või asendamine, tuleb õpilasele koostada riiklikes õppekavades sätestatud korras individuaalne õppekava.

Kui haridusliku erivajadusega õpilasele koostatud IÕKga nähakse ette riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemuste vähendamine või asendamine või kohustusliku õppeaine õppimisest vabastamine, võib individuaalset õppekava rakendada Tartu maakonna nõustamiskomisjoni soovitusel.

Individuaalse õppekava koostamisel kaasatakse õpilane või piiratud teovõimega õpilase puhul vanem ning vajaduse kohaselt õpetajaid ja tugispetsialiste.

Direktori või tema volitatud koolitöötaja (HEV õpilaste õppe koordineerija) otsusel võib haridusliku erivajadusega õpilasele rakendada individuaalse õppekava. IÕK rakendatakse õpilasele: LÜG meeskonna otsusega, mille arutellu on kaasatud HEV – koordineerija, õppealajuhataja, klassijuhataja, lapsevanem, aineõpetaja ja tugispetsialistid ; õppenõukogu otsusega, kui õpilasel on kahe veerandi kokkuvõtvad hinded puudulikud, või erandjuhtudel püsivate õpiraskustega lastele. IÕK rakendamise otsusest teavitab klassijuhtaja lapsevanemat. IÕKle on koolis kehtestatud ühtne vorm, mille järgi koostab aineõpetaja õpilasele ainekava, kus on näidatud erisused, võrreldes koolis kehtiva õppekavaga.

(3) *Aineõpetaja konsultatsioonid* – Aineõpetaja saab õpilasele konsultatsiooni anda peale tunde, või tunnis. Konsultatsioonide ajad on kokkulepitud kindlatel päevadel.

(4) *Täiendav õppetöö* – Vajadusel määratakse õpilasele täiendav õppetöö õppeainetes, kus edasijõudmine sõnaliste hinnangute põhjal pole piisav või tulemushinnete põhjal on negatiivne. Täiendav õppetöö kestab kuni 2 nädalat.

(5) *Arenguvestlus* – Õpilase arengu toetamiseks korraldatakse temaga vähemalt üks kord õppeaasta jooksul arenguvestlus, mille põhjal lepitakse kokku edasises õppes ja arengu eesmärkides. Arenguvestlusel osalevad õpilane, klassijuhataja ja piiratud teovõimega õpilase puhul vanem. Arenguvestlust viiakse läbi vastavalt kooli direktori poolt kehtestatud arenguvestluse korraldamise tingimustele ja korrale.

(6) *Ümaralaua vestlus* – ümaralaua vestluste eesmärgiks on toetada õpilast tekkinud õpiraskuste ületamisel ja järgnevate probleemide ennetamine ning selleks kokku leppida konkreetsetes tegevustes, mida teevad õpilane, vanemad ja kool. Vestlused toimuvad õpilastega, kellel on probleeme käitumise- ja/või õpitulemuste osas. Ümaralaua vestlusel osalevad õpilane, vähemalt üks lapsevanem, sotsiaalpedagoog ja klassijuhataja. Vajadusel kaasatakse aineõpetajaid, tugispetsialiste, õppealajuhatajat, direktorit.

Õpilane, kes ei täida koolikohustust ja kellel on palju põhjuseta puudumisi, kutsutakse ümaralaua vestlusele koos vanemaga, et selgitada olukorda ja kuulata vanema ja õpilase selgitusi koolist puudumise kohta.

Käitumisprobleemidega õpilase abistamiseks ja soovitava käitumise saavutamiseks

kutsutakse kokku ümarlaud, kus osalevad klassijuhataja, sotsiaalpedagoog, õpilane ja lapsevanem.

(7)Individuaalsed vestlused

aineõpetaja ja klassijuhataja vestlused õpilasega;

suuline hoiatus;

märkus e- koolis või õpilaspäevikus;

lapsevanema informeerimine (telefoni teel, õpilaspäeviku ja/või e-kooli kaudu).

(8)Kooli juhtkonna kaasamine, arutelu direksioonis

Arutelul osalevad peale juhtkonna liikmete kindlasti klassijuhataja ja probleemiga seotud aineõpetaja. Vajadusel kutsutakse nõupidamisele lapsevanem ja õpilane.

(9)Pikapäevarühm – 1.-3. klassis töötavad pikapäevarühmad, kus kujundatakse õpilaste õpiharjumusi ja –oskusi ning pööratakse tähelepanu ainealaste teadmiste omandamisele.

6. Väljaspool asuvad tugiteenused.

(1) Tartu Rajaleidja keskus - õpilastega seotud mured (nt arengu-, õppimis-, käitumis- ja suhtlemisprobleemid).

Keskuse tegevused ja õppenõustamise teenused:

- eripedagoogiline nõustamine,
- logopeediline nõustamine,
- psühholoogiline nõustamine,
- sotsiaalpedagoogiline nõustamine,
- karjäärinõustamine
- *Tartumaa nõustamiskomisjon*- soovitused koolikohustuse täitmise edasilükkamiseks, alla seitsmeaastase lapse kooli vastuvõtmiseks ning sobivate õppe ja kasvatuse tingimuste kohaldamiseks.

Tartumaa nõustamiskomisjoni ülesanded:

- erivajadusega lapse arendamiseks vajalike tingimuste rakendamiseks koolieelses lasteasutuses ja sobitus- või erirühma vastuvõtmiseks;
- koolikohustuse täitmise edasilükkamiseks ühe õppeaasta võrra;
- koolieelses lasteasutuses mitte käiva lapse ja vaidlusküsimuste korral koolikohustuslikust east noorema lapse kooli vastuvõtmiseks;
- tervislikel põhjustel koduõppe rakendamiseks;
- riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemuste asendamiseks või vähendamiseks, kohustusliku õppeaine õppimisest vabastamiseks;
- lihtsustatud, toimetuleku- või hooldusõppe rakendamiseks ja õppeks vajalike tingimuste loomiseks vastavas eriklassis;

- õpiraskustega, tundeelu- ja käitumishäiretega, liitpuuetega, kasvatusraskustega õpilaste klassi tingimustes õppe korraldamiseks või vajalike tingimuste rakendamiseks;
- koolikohustuslikule õpilasele mittestatsionaarse õppevormi rakendamiseks.

Taotluse esitamine

Omakäeliselt või digitaalselt allkirjastatud taotluse ja dokumendid maakonna või üleriigilisele komisjonile saab esitada maakonna Rajaleidja keskusesse.

Taotlusega koos tuleb esitada järgmised dokumendid:

- õpilase/lapse isikut tõendava dokumendi (selle puudumisel sünnitunnistuse või -tõendi) koopia;
- vanema isikut tõendava dokumendi koopia, siis kui taotluse esitab vanem;
- õpilase või koolieelses lasteasutuses käiva lapse individuaalse arengu jälgimise kaart;
- kooli koostatud ülevaade õpilase eelnevate õppeaastate õpitulemustest või väljavõte õpilasraamatust;
- perearsti või eriarsti või muu spetsialisti hinnang, mis täpsustab või põhjendab erivajaduse olemust ja toetab sobiliku meetme rakendamise soovitamist;
- rehabilitatsiooniplaani olemasolul selle koopia.

Komisjon võib taotluse esitajalt nõuda täiendavaid selgitusi, dokumente ja spetsialistide hinnanguid õpilase või koolieelse lasteasutuses käiva lapse arengu täpsustamiseks.

Nõustamiskomisjonile taotluse esitamise tähtajad:

- erivajadustega lapse/õpilase õppe ja kasvatus tingimuste korraldamise (sh sobitus- ja erirühma, sobiva õppekava ning eriklassi) soovitamine – kogu kalendriaasta vältel
- koolikohustuse täitmise alguse edasilükkamise soovitamine – jooksva aasta 1. märtsist kuni 1. augustini
- koolikohustuslikust east noorema lapse kooli vastuvõtmine – jooksva aasta 1. aprill

Taotluse vorm Nõustamiskomisjonile esitamiseks (Lisa 2).

(5) *Alaealiste komisjon* – suunatakse õpilane, kes ei täida koolikohustust.

(6) *Hoolekogu*- suunatakse õpilane, kellel on käitumis- ja õpiprobleemid.

(7) *Teaduskool*- mõeldud teadusest sügavamalt huvitatud õpilastele ja suunatud nende arengu toetamisele. Siin on võimalik leida oma võimetele vastavat tegevust nii üldhariduskooli õppekava rikastamiseks kui ka vaba aja sisukaks veetmiseks

(8) *Individuaalne kooliväline nõustamine*- igasugune individuaalne nõustamine koolivälistes abikeskustes.

(9) *Koostöö valla noorsoopolitsei- ja konstaabliga:*

vestlused;

loengud;

erinevad koostööprojektid, mis on suunatud seaduste rikkumiste ennetamisele ja täitmisele.

7. Koolikorralduslikud mõjutusvahendid

Mõjutusmeetmed § 58 lg 3

- 1) õpilase käitumise arutamine vanemaga;
- 2) õpilasega tema käitumise arutamine direktori või õppealajuhataja juures;
- 3) õpilasega tema käitumise arutamine õppenõukogus või hoolekogus;
- 4) õpilasele tugiisiku määramine;
- 5) kirjalik noomitus;
- 6) esemete, mida õpilane kasutab viisil, mis ei ole kooskõlas kooli kodukorraga, kooli hoiulevõtmise;
- 7) õppetunnist eemaldamine koos kohutusega viibida määratud kohas ja saavutada tunni lõpuks nõutavad õpitulemused;
- 8) konfliktolukorras osalenud poolte lepitamine eesmärgiga saavutada kokkulepe edasiseks tegevuseks,
- 9) kooli jaoks kasuliku tegevuse elluviimine, mida võib kohaldada vaid õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema nõusolekul;
- 10) pärast õppetundide lõppemist koolis viibimise kohustus koos määratud tegevusega kuni 1,5 tunni ulatuses ühe õppepäeva jooksul;
- 11) ajutine keeld võtta osa õppekavavälistest tegevusest koolis, näiteks üritustest ja väljasõitudest,
- 12) ajutine õppes osalemise keeld koos kohutusega saavutada selle perioodi lõpul nõutavad õpitulemused.

8. Valla rakendatavad meetmed koolikohustuse täitmise tagamiseks

(1) toetab vastavalt vajadustele ja võimalustele koolikohustuslikku isikut, vanemat ja kooli, luues oma pädevuse piires tingimused koolikohutuse täitmiseks, sealhulgas:

- * korraldab koolikohustuslike isikutega tegelemist, koolikohutuse täitmata jätmise põhjuse väljaselgitamist ning meetmete rakendamist koolikohustust mittetäitvate isikute suhtes, määrates ametikoha või struktuurüksuse, mille ülesannete hulka see kuulub;
- * korraldab võimaluse korral koolitusi vanematele, kelle lapsed ei täida koolikohustust, et toetada neid tingimuste loomisel koolikohutuse täitmiseks;
- * esitab alaealise mõjutusvahendite seaduse kohaselt alaealiste komisjonile alaealise õigusrikkumise asja arutamiseks §13.

Kooliga seotud dokumendid

LISA 1

ÕPILASE INDIVIDUAALSE ARENGU JÄLGIMISE KAART

Lähte Ühisgümnaasium

I TASAND

ÜLDANDMED ÕPILASE KOHTA

Nimi: xxx

Sünniaeg:xxx

Kool: Lähte Ühisgümnaasium

Klass: xxxx

Kodune keel(ed): eesti keel

Kaardi avamise aeg:

Kaardi avamise põhjus: *(ajutised või püsivad õpiraskused, puudulikud veerandi hinnetes aineti, probleemne käitumine, õppetööst puudumine jms).*

Lapsevanem: (kuidas on teavitatud)

1. ÕPILUGU *(koolivalmidus, klassikursuse kordamine, koolivahetused, pikendatud õppetöö, kooliväliste tugisüsteemide kasutamine, jms).*

2. PERELUGU *(Täidetakse juhtudel, kus õpilane on suunatud koolivälistele uuringutele)*

(kodu toetus õpilasele, pere suurus, kooli kontakt koduga jms)

II TASAND

1. SOTSIAALSED OSKUSED JA EMOTSIONAALNE SEISUND *(Kirjeldused ja analüüs: suhtlemine klassikaaslastega, õpetajatega, täiskasvanutega jne, toimetulek erinevates situatsioonides,*

konfliktide lahendamine, koostöövalmidus, õpilase individuaalse ärevuse taseme kirjeldus, emotsioonide juhtimine ja kontroll, enesehinnang jms).

2. ÕPILASE HUVID JA MOTIVATSIOON (*õpihuvi ja lemmikõppeained/ -tegevused, suhtumine õppetegevusse ja töösse jne).*

Õpilase õpimotivatsioon ja suutlikkus: huvi tegutsemiseks ja õppimiseks, tühimuse tekkimine, õpitava seostamine tavaeluga, õpetaja abi vastuvõtmine. Välise (kiitmine ja karistamine) ning sisemise (huvi ja tahe tegutsemiseks) motivatsiooni loomine ja hoidmine; õpilasele võimetekohaste valikute andmise ja otsuste langetamise tulemused.

3. TUNNETUSTEGEVUS (*Tähelepanu ja keskendumisvõime, taju, mälu ja mõtlemise iseärasused. Tähelepanu koondamine ja hoidmine. Vaatlus- ja jälgimisoskus. Õpitava meeldejäätmine, õpitu meenutamine ja kasutamine. Teabe otsimine-leidmine, oluliste ja ebaoluliste seoste ja seaduspärasuste eristamine, analüüs ja süntees, tekstimõistmine jms.)*

4. ÕPITEGEVUS JA ÕPIOSKUSED (*Toimetulek aineti. Õpitegevuse organiseerimine ja planeerimine. Töövõime, selle kõikumine. Ülesannete täitmine. Tööjuhustest arusaamine-järgimine ülesannete täitmisel.*

Koduste ülesannete tegemine. Kas tunnetab raskusi õppetöös, püüab neid iseseisvalt ületada, pöördub abi saamiseks õpetaja poole, oskab kasutada osutatud abi ja abivahendeid, loobub ülesande täitmisest raskuse ilmnemisel või täidab ülesanded stereotüüpselt jms).

5. KOKKUVÕTE ÕPITEGEVUSEST JA KÄITUMISEST (*õpilase tugevad küljed, arendamist vajavad küljed).*

Lapse tugevad küljed	Arendamist vajavad küljed

6. SOOVITUSED EDASISEKS

7. LAPSEVANEMA ARVAMUS OMA LAPSE ÕPPIMISEST JA TOIMETULEKUST

8. ÕPILASE ARVAMUS OMA ÕPPIMISEST JA TOIMETULEKUST

9. KOKKULEPE ÕPETAJA, LAPSE JA LAPSEVANEMA VAHEL

III TASAND

Nimi: xxx

Sünniaeg: xxx

Kool: Lähte Ühisgümnaasium

Klass: xxx

Kodune keel(ed):

Põhjus kaardi avamiseks III tasandil:

- KLASSI- JA AINEÕPETAJETE TÄHELEPANEKUD JA SOOVITUSED (kõikides õppeainetes: õpilase arengu tugevad küljed ja need, mis vajaksid aine seisukohalt arendamist, et saavutada nõutavad õpitulemused)**

Õppeained	Lapse arengu tugevad küljed (aine keskne)	Arendamist vajavad küljed, soovitused (aine keskne)

1. ERIPEDAGOOG-KÕNERAVI ÕPETAJA ARVAMUS

2. PSÜHHOLOOGI ARVAMUS
3. SOTSIAALPEDAGOOGI ARVAMUS
4. HEV-KOORDINAATORI ARVAMUS
5. ÕPIABIRÜHMA ÕPETAJA ARVAMUS
6. ETTEPANEKUD

Kuupäev .....

Klassijuhataja ( ).....

Sotsiaalpedagoog ( ) .....

Psühholoog ( ) .....

Eriepedagoog- kõneravi õpetaja ( ).....

HEV- koordinaator ( ) .....

Õpiabirühma õpetaja ( ).....

Lapsevanem.....

LISA 2

Taotluse vorm Tartu maakonna nõustamiskomisjon

NÕUSTAMISKOMISJONILE

TAOTLEJA ANDMED

Ees- ja perekonnanimi:

.....

(lapse seaduslik esindaja/ haridusasutuse juht)

E-posti aadress:

.....

Telefoninumber:.....

.....

LAPSE/ÕPILASE ANDMED

Ees- ja perekonnanimi:

.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Isikukood:

Elukoht:.....

.....

(tänav, maja/korter, sihtnumber, linn/maakond)

Haridusasutus/õpilase puhul klass:

.....

TAOTLUS

Palun anda lapsele/õpilasele soovitused:

- sobivateõppe ja kasvatusetingimustekohaldamiseks;
- koolikohustuse täitmise alguse edasilükkamiseks;
- alla seitsmeaastase lapse kooli vastuvõtmiseks.

Lisatud dokumendid:

- õpilase/lapse isikut tõendava dokumendi (selle puudumisel sünnitunnistuse või -tõendi) koopia;
  - vanema isikut tõendava dokumendi koopia, siis kui taotluse esitab vanem;
  - õpilase või koolieelses lasteasutuses käiva lapse individuaalse arengu jälgimise kaart;
  - kooli koostatud ülevaade õpilase eelnevate õppeaastate õpitulemustest või väljavõtte õpilasraamatust;
  - perearsti või eriarsti või muu spetsialisti hinnang, kui see on vajalik erivajaduse täpsustamiseks ja toetab sobiliku meetme rakendamise soovitamist;
  - rehabilitatsiooniplaani olemasolul selle koopia.
-
- Luban nõustamiskomisjoni liikmetel tutvuda esitatud dokumentidega, jälgida lapse/õpilase tegevust haridusasutuses ningküsida lapse/õpilase arenguga seonduvat lisateavet.
  - Kinnitan, et olen taotlusest teavitanud teist hooldusõigust omavat lapsevanemat.

Kuupäev

Taotleja allkiri

Dokumendid vastu võetud (kuupäev/nimi/allkiri)

Kinnitan, et olen saanud taotluse lisana esitatud dokumendid tagasi.
(Taotlusele lisatud dokumendid tagastatakse juhul, kui dokumendid on esitatud paber kandjal)

Kuupäev

Taotleja allkiri

Kinnitan, et olen saanud väljavõtte nõustamiskomisjoni protokollist.
(Kinnitus allkirjastatakse juhul, kui väljavõte esitatakse paber kandjal)

Kuupäev

Taotleja allkiri